

Meidän kaikkien sote

Hallinnon rakenteet ovat myllerryksessä. Suurin osa kuntien tehtävistä on suunniteltu siirrettäväksi maakuntien tehtäväksi. Päätöksiä ei vielä ole, mutta suunnitteilla on 18 maakuntaa ja joko 15 tai 5 sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisaluetta. Tammi-kuussa luovutetun Lauri Tarastin tekemän esityksen mukaan ympäristöterveydenhuolto siirrettäisiin myös maakuntien järjestettäväksi. Uudistuksen tavoitteena on parantaa palvelujen yhdenvertaisuutta ja saatavuutta sekä hillitä kustannuksia. Uudistuksen myötä palvelun käyttäjä voisi itse valita julkisen ja yksityisen palvelun välillä.

”Vain vastaamalla voit voittaa.”

Eläinlääkintähuolto osana ympäristöterveydenhuoltoa muuttuu myös: kunnaneläinlääkäreistä tulee mahdollisesti maakuntaeläinlääkäreitä tai kunta myy maakunnal-

le eläinlääkintähuollon palveluja. Lisäksi yksityisten eläinlääkäripalveluiden tarjontaa sekä niiden mahdollisuutta ottaa vastuu eläinlääkintähuollosta selvitetään osana eläinlääkintähuollon kokonaisuudistusta.

Liiton tavoitteena on säilyttää ympäristöterveydenhuolto yhtenä kokonaisuutena. Liiton näkemyksen mukaan se tulee järjestää osana perusterveydenhuoltoa. Ympäristöterveydenhuolto voitaisiin tuottaa nykyisen kaltaisilla alueilla maakuntahallinnon alaisuudessa. Hyvinä esimerkkeinä ovat Siun sote Pohjois-Karjalassa, Kainuun maakuntahallintokokeilu ja Päijät-Hämeen sosiaali- ja terveystyhtymä, joissa kollegat aktiivisesti edistävät ympäristöterveydenhuoltoa ja kansanterveystyötä osana perusterveydenhuoltoa. Valmistelussa kannattaa olla mukana, jotta muut eivät tee päätöksiä puolestamme.

Ministeriöt ja liitto tekevät kyselyjä ja selvityksiä eläinlääkintähuollon tulevaisuuden suunnittelemiseksi. Kyselyihin kannattaa vastata, sillä niistä saadaan tietoa päätöksenteolle. Päätöksiin tarvitaan lukuja ja summia, joita voidaan vertailla. Hallinnonuudistuksessa arvioidaan tehokkuutta, vaikuttavuutta ja hintaa. Vain vastaamalla voit vaikuttaa, sillä päätäjille on voitava esittää oikea kuva laajan maamme eläinlääkintähuollosta ja sen tarpeista.

Laajan ja harvaan asutun maamme kaikilla alueilla ei ole järkevää järjestää eläinlääkintähuoltoa samalla lailla. Tuotantoeläinten lisäksi suuressa osassa

maatamme pieneläinten hoito nojaa virkaeläinlääkärijärjestelmään. Sama eläinlääkäri toimii monena: tuotantoeläinlääkärinä, eläinsuojelueläinlääkärinä, tarttuvien eläintautien valvojana, pieneläinten lääkärinä ja zoonoosiasiantuntijana sekä ruokamyrkytyselvityksissä. Nykyinen järjestelmä on eittämättä edullinen ja tehokas.

Joudumme liitossa pohtimaan eläinlääkintähuollon järjestämisen vaihtoehtoja. Eläinlääkäreitä valmistuu noin sata vuodessa ja lisäksi maahamme muuttaa eläinlääkäreitä muista maista. Mikä on eläinlääkinnän tarve, kun tuotantoeläintilat vähenevät? Miten käy ympäristöterveydenhuollon valvonnan, kuka sitä tekee ja missä organisaatioissa? Kysymyksiä on paljon, ja vastauksia tässä vaiheessa vähän. Tärkeintä on valmistautua huolella tulevaisuuteen, niin että eläinlääkärien erinomainen koulutus tulee hyödynnettyä valvontatyössä ja eläinlääkinnässä. Eläinlääkärinä on moneksi, myös kaikissa ylempää korkeakoulututkintoa vaativissa tehtävissä.

Menossa on liiton vaalivuosi. Syksyllä äänestetään uusi valtuuskunta linjaamaan eläinlääkintähuollon tulevaisuutta. Kaikkien liiton jäsenten tuleekin muistaa demokratian perusasia: muutoksia tekevät ne, jotka osallistuvat!

Kirsi Sario
Suomen Eläinlääkäriliiton
puheenjohtaja

